

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Asan/11/2019
Identifikačné číslo spisu: 1016201977
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016201977.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu (spravodajca) a sudcov Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. v právnej veci žalobcu: Albín Lancz - Alinex, so sídlom Mierová 1435/33, 924 01 Galanta, IČO: 32 356 412, právne zastúpený: JUDr. Albín Lancz, advokát, so sídlom Mierová 1435/33, 924 01 Galanta, proti sťažovateľovi (pôvodne žalovanému): Slovenská inšpekcia životného prostredia, ústredie - útvar inšpekcie ochrany vôd, so sídlom Jeséniova 17D, 831 01 Bratislava, právne zastúpený: JUDr. Eva Slašťanová, advokátka, Tomášikova 50/A, 831 04 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1394002116/6150-30723/Kaf zo dňa 21.10.2016, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/220/2016-64 zo dňa 12.06.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalovaného) proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/220/2016-64 zo dňa 12.06.2018 z a m i e t a.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zrušil rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, inšpektorát životného prostredia Bratislava č. 1394102116/5104-19490/Mat zo dňa 11.06.2016 a aj rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, ústredie - útvar inšpekcie ochrany vôd, Bratislava č. 1394002116/6150-30123/Kaf zo dňa 21.10.2016 a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Súčasne priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred krajským súdom vo výške 100%.

2. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor inšpekcie ochrany vôd, v súlade s § 62 ods. 6 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), na základe výsledkov konania vykonaného podľa § 73 vodného zákona a zákona č. 71/1967 Zb.

o správnom konaní v znení neskorších predpisov uložila sťažovateľovi pokutu podľa ustanovenia § 75 ods. 9 vodného zákona za správny delikt podľa ustanovenia § 74 ods. 1 písm. i) vodného zákona, za zaobchádzanie so znečisťujúcou látkou v rozpore s § 39 ods. 2 písm. b) vodného zákona, ku ktorému došlo dňa 31.08.2015 v katastrálnom území N., v dôsledku dopravnej nehody na úseku diaľnice D2, km 51,38, pri ktorej došlo k úniku znečisťujúcej látky - motorovej nafty z poškodených palivových nádrží nákladného motorového vozidla subjektu Albín Lancz - ALINEX, Mierová 1435/33, 924 01 Galanta, IČO: 32 356 412, samostatne podnikajúca fyzická osoba, do prostredia súvisiaceho s podzemnými vodami, vo výške 1500 eur za to, že: prevádzkovaním nákladného motorového vozidla zn. Renault Magnum, EČV: L., vo vlastníctve samostatne podnikajúcej fyzickej osoby: Albín Lancz - ALINEX, Mierová 1435/33, 924 01 Galanta, IČO: 32 356 412, o cca. 13:45 hod. dňa 31.08.2015 zapríčinil vodič D. O., nar. XX.XX.XXXX dopravnú nehodu na úseku diaľnice D2, km 51,38 v k.ú. N.. V dôsledku dopravnej nehody došlo k poškodeniu palivových nádrží a úniku znečisťujúcej látky - motorovej nafty na nespevnený terén (pôdu) na ploche približne 10 m², ktorá sa následne dostala do prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou, čím subjekt Albín Lancz - ALINEX, Mierová 1435/33, 924 01 Galanta podľa § 41 ods. 1 vodného zákona spôsobil mimoriadne zhoršenie vôd.

3. Krajský súd z predloženého administratívneho spisu zistil, že dňa 31.08.2015 došlo k dopravnej nehode v katastri obce Záhorská Bystrica na diaľnici D2, km 51,38 smer ČR, ktorú spôsobil vodič D. O.. Pri dopravnej nehode došlo k úniku ropných látok do pôdy cca 300 l nafty. Príčinou dopravnej nehody bolo porušenie povinnosti vodiča, požitie alkoholického nápoja počas vedenia vozidla. Držiteľom vozidla je Albín Lancz - ALINEX, Galanta, ktorý je aj vlastníkom vozidla L., VF617GKA000007170, zn. Renault Magnum s návesom EČV: L., o čom svedčí záznam z dopravnej nehody zo dňa 01.09.2015 č.p.: KRPZ-BA.KDI5-83/2015-P.

4. Krajský súd konštatoval, že § 41 ods. 1 zákona o vodách definuje pojem mimoriadneho zhoršenia kvality vody („MZV“). Žalobca naplnil znaky MZV, keďže došlo k neovládateľnému uniku nebezpečnej látky (motorovej nafty) do prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou. Nie je možné súhlasiť s tvrdením žalobcu, že nie je pôvodcom MZV, pretože § 41 ods. 1 zákona o vodách definuje pôvodcu MZV a v čase dopravnej nehody a následného vzniku MZV bol žalobca prevádzkovateľom nákladného motorového vozidla zn. Renault Magnum, EČV: L..

5. Krajský súd sa stotožnil s námietkou žalobcu týkajúcou sa neprimeranej výšky pokuty a jej odôvodnenia. Podľa názoru súdu ak správny orgán ukladá pokutu za správny delikt, nestačí uviesť, že pri ukladaní pokuty prihliadal na mieru zavinenia a výška pokuty bola určená v rámci ustanoveného rozpätia. V tomto prípade sa správny orgán nevyrovnal so všetkými hľadiskami pre uloženie pokuty, preto správny súd posúdil rozhodnutie za nepreskúmateľné. Správny orgán sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a postup rozhodnutia musí dostatočne vysvetliť s poukazom na vykonané dokazovanie a zistené rozhodujúce skutočnosti a s poukazom na ním prijaté právne závery.

6. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ v zastúpení advokátkou včas kasačnú sťažnosť. Namietal, že sa v napadnutom rozhodnutí vyrovnal so všetkými zákonom stanovenými požiadavkami, ktoré je povinný správny orgán zohľadniť pri posudzovaní správneho deliktu a určení výšky sankcie za správny delikt, pričom prihliadal na škodlivé následky porušenia povinností - na závažnosť vzniknutého stavu, ktorú žalovaný jasne popísal v časti rozhodnutia na str. 3-4. Žalovaný poukázal aj na zohľadnenie spolupráce pri odstraňovaní škodlivých následkov MZV a splnenie príkazov uložených pôvodcovi MZV (str. 5-6 rozhodnutia). Keďže všetky zákonom požadované náležitosti pri ukladaní pokút žalovaný splnil a dostatočne rozviedol v celom rozhodnutí, nepovažuje za logické a efektívne opakovane uvádzať už uvedené argumenty aj v závere rozhodnutia. Opisom uvedených skutočností správny orgán riadne zdôvodnil uloženie pokuty na dolnej hranici z celkového rozpätia do 165.000,- Eur, v zmysle ustanovenia § 75 ods. 9 vodného zákona, s odkazom na argumentáciu uvedenú v rámci celého napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia prvostupňového orgánu.

7. Žalobca v zastúpení advokátom vo vyjadrení zo dňa 05.11.2018 ku kasačnej sťažnosti uviedol, že s výrokmi krajského súdu sa stotožňuje a jeho právne závery ohľadom nepreskúmateľnosti rozhodnutí považuje za vecne a právne správne. Namietal, že únik znečisťujúcej látky nemá žiadny pôvod v

porušení žiadnej z povinností ustanovených v § 39 zákona o vodách, ale výlučne v náhodnej udalosti v podobe dopravnej nehody, ktorej postih nie je subsumovateľný pod režim ustanovenia § 39 zákona o vodách. Uviedol, že ak by predmetné ustanovenie § 39 mienilo postihovať aj takéto náhodné udalosti, bola by takáto skupina zaradená v rámci exemplifikatívneho výpočtu toho ustanovenia. Výklad správneho orgánu, ktorý považuje dopravnú nehodu za nepoužívanie takých zariadení, technologických postupov alebo iných spôsobov ako predpisuje zákon o vodách je nielen extenzívny, ale aj nesprávny a nezákonný. Zo strany žalobcu ako prevádzkovateľa dopravného prostriedku nedošlo k žiadnemu porušeniu ustanovenia § 39 zákona o vodách. Ak by teda aj žalobca bol označený za pôvodcu MZV, nemôže byť braný na zodpovednosť za porušenie podľa § 39 zákona o vodách. Ďalej namietal, že správny orgán extenzívne a v rozpore so zásadami správneho konania rozširuje zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami aj na prípad zodpovednosti za vodiča dopravného prostriedku. Uviedol, že na vznik objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa za konanie vodiča je nevyhnutné výslovné zakotvenie tohto typu zodpovednosti v zákone o vodách.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rámci plnej jurisdikcie v sankčných veciach (§ 454 ods. 2 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a podľa § 461 SSP kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

9. Preskúmaním veci kasačný súd zistil, že spáchaný skutok tak ako ho ustálil prvostupňový správny orgán nie je sporný. „...V dôsledku dopravnej nehody došlo k poškodeniu palivových nádrží a úniku znečisťujúcej látky - motorovej nafty na nespevnený terén (pôdu) na ploche približne 10m², ktorá sa následne dostala do prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou, čím subjekt Albín Lancz - ALINEX, Mierová 1435/33, 924 01 Galanta podľa § 41 ods. 1 vodného zákona spôsobil mimoriadne zhoršenie vôd“. Uvedený skutok naplnil znaky mimoriadneho zhoršenia kvality podzemných vôd podľa § 41 ods. 1 zákona o vodách. V danom prípade išlo o neovládateľný únik znečisťujúcich látok pri dopravnej nehode.

10. Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd (ďalej len "mimoriadne zhoršenie vôd") je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd alebo osobitných vôd bez povolenia alebo spôsobené neovládateľným únikom znečisťujúcich látok, ktoré sa prejavujú najmä zafarbením alebo zápachom vody, tukovým povlakom, vytváraním peny na hladine, výskytom uhynutých rýb alebo výskytom znečisťujúcich látok v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou.

11. V rámci preskúmania prvostupňového rozhodnutia v plnej jurisdikcii (§ 454 ods. 2 SSP), kasačný senát zistil, že zistený skutok bol právne kvalifikovaný ako správny delikt podľa ustanovenia § 74 ods. 1 písm. i) vodného zákona ako zaobchádzanie so znečisťujúcou látkou v rozpore s § 39 ods. 2 písm. b) vodného zákona.

12. Kasačný senát dospel k záveru, že zistený skutok s prihliadnutím na dikciu ustanovenia § 39 ods. 2 písm. b) vodného zákona nemožno subsumovať pod zákonné znaky tohto správneho deliktu (t.j. povinnosť používať len také zariadenia, technologické postupy alebo iné spôsoby zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami, ktoré sú vhodné aj z hľadiska ochrany vôd).

13. Správny delikt bol nesprávne subsumovaný pod ustanovenie § 39 ods. 2 písm. b) zákona o vodách ako porušenie povinnosti používať len také zariadenia, technologické postupy alebo iné spôsoby zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami, ktoré sú vhodné z hľadiska ochrany vôd. Uvedená skutková podstata nezhrňa právnu udalosť, t.j. náhodný únik znečisťujúcich látok z technicky spôsobilého vozidla v prípade dopravnej nehody, ani jej následok.

14. Ide o problém samotného ustanovenia § 39 ods. 2 písm. b) zákona o vodách, ktorý nie je budovaný na objektívnej zodpovednosti za mimoriadne zhoršenie kvality podzemných vôd podľa § 41 ods. 1

zákona o vodách, ale vyžaduje porušenie tam uvedenej právnej povinnosti.

15. V danom prípade ide o správne trestanie na generálnej klauzule k demonštratívne výpočtu porušených povinností (pojem „najmä“).

16. Podľa § 39 ods. 1 zák. č. 364/2004 Z. z. o vodách za zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami sa na účely tohto zákona považuje výrobný proces alebo iná činnosť, pri ktorej sa tieto látky vyrábajú, spracúvajú, používajú, prepravujú a skladujú alebo sa s nimi zaobchádza iným spôsobom napríklad ich používaním na pohon motorových vozidiel.

17. Podľa § 39 ods. 2 druhá veta zák. č. 364/2004 Z. z. o vodách, ak zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami z hľadiska ochrany vôd neupravujú osobitné predpisy, je ten, kto s takýmito látkami zaobchádza, povinný urobiť potrebné opatrenia, aby pri zaobchádzaní s nimi nevníkli do povrchových vôd alebo do podzemných vôd alebo neohrozili ich kvalitu. Takýmito opatreniami sú najmä...: Ide o formuláciu všeobecnej prevenčnej povinnosti pri zaobchádzaní s látkami.

18. Kasačný súd konštatuje, že ide o určitú medzeru zákona o vodách. Spáchaný skutok napĺňa materiálny znak správneho deliktu spočívajúci v mimoriadnom zhoršení kvality podzemných vôd (§ 41 ods. 1 zákona o vodách). Formálne však tento znak nie je vyjadrený ako objektívna zodpovednosť za správny delikt (zodpovednosť za výsledok), ale vyžaduje sa porušenie právnej povinnosti. V danom prípade môže ísť iba o nesplnenie prevenčnej povinnosti - zabezpečiť prevádzku vozidiel vodičmi, ktoré nie sú pod vplyvom alkoholu. Porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti má subsidiárny charakter a prejavuje sa v nižších sankciách. Túto skutočnosť musí došetriť žalovaný.

19. Podľa § 74 ods. 1 písm. j) zák. č. 364/2004 Z. z. o vodách orgán štátnej vodnej správy uloží pokutu právnickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorá znečistí alebo ohrozí povrchové vody alebo podzemné vody porušením povinností ustanovených v § 36 ods. 15 a § 39 pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami.

20. Podľa § 75 ods. 4 zák. č. 364/2004 Z. z. o vodách pokutu podľa § 74 ods. 1 písm. c) a j) možno uložiť od 500 eur do 16 500 eur.

21. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1, 2 SSP v spojení § 167 ods. 1 SSP tak, že sťažovateľovi nepriznal nárok na náhradu trov kasačného konania, keďže v konaní nebol úspešný. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že žiada o priznanie náhrady trov konania v súlade s rozhodnutím krajského súdu. Trovy konania pred krajským súdom už boli priznané napadnutým rozsudkom. Z tohto dôvodu kasačný súd nepriznal náhradu trov kasačného konania.

22. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.